

Vlč. Alojzije Ragužin

Franjo VELČIĆ

*In memoriam:***Alojzije Ragužin – svećenik i pisac
(1915. – 2011.)**UDK 271.-05 Ragužin, A.
929 Ragužin, A.

U rodnom Puntu 21. ožujka 2011. preminuo je u 96. godini života velečasni Alojzije Ragužin, umirovljeni župnik i pisac. Odložio je zauvijek svoje pero i papir i ostavio nam tisuće napisanih i tiskanih stranica, ukoričenih u 34 knjige povijesnog i teološkog sadržaja. Budući da su četiri njegove knjige tiskane u nizu edicije *Krčki zbornik* Povijesnog društva otoka Krka, smatramo potrebnim i doličnim u tom istom zborniku izraziti zahvalnu uspomenu i jedan kritički osvrt na njegov plodan spisateljski, publicistički i povijesni rad.

Alojzije Ragužin rođen je 10. ožujka 1915. godine u Puntu na otoku Krku, od oca Franje i majke Cecilije rođ. Orlić. Odrastao je u kršćanskoj obitelji s još četvero braće i sestrom Marijom. U Puntu je pohađao prvih pet razreda osnovne škole, a zatim pošao u Biskupsko sjemenište u Split. Teološki studij upisao je 1934. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, gdje je zaređen za đakona. Za svećenika ga je zaredio krčki biskup dr. Josip Srebrnić u Krku 26. lipnja 1938. godine.

Pop Alojzije kao svećenik

Kao svećenik mladomisnik vratio se u Zagreb i u akademskoj godini 1938./1939. svršio teološki studij i za to vrijeme ga je zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac imenovao duhovnim pomoćnikom župe Vinagora, u Hrvatskom zagorju, gdje je nedjeljom pomagao u duhovnoj pastvi. Nakon

povratka na Krk službovao je od 1939. do 1949. kao duhovni pomoćnik u Baški i u njoj nastavio svoj pastoralni rad od 1949. do 1961. kao upravitelj župe. Od 1961. do 1969. bio je upravitelj župe u rodnom Puntu. Posljednje desetljeće svoga aktivnog svećeničkog života, od 1969. do 1979. godine, službovao je kao upravitelj župe i provikar u gradu Rabu. Godine 1979. je umirovljen i od tada spisateljskim „nemirom” provodi svoje umirovljeničke dane u Puntu, u rodnoj kući, zajedno sa sestrom Marijom, koja ga je kao vrijedna domaćica pratila po svim župama, a nakon njezine smrti bio je primljen u Dom puntarskih sestara Karmelićanki Božanskoga Srca, gdje je i preminuo.

Uz proslavu zlatne mise (1988.) jedan je od rijetkih naših svećenika koji je proslavio ne samo dijamantnu (1998.), nego i željeznu misu, tj. 70. obljetnicu svećeničkog ređenja (2008.). Sprovodne obrede vodio je krčki biskup mons. Valter Župan u zajedništvu s oko 50 svećenika i redovnika, brojnih redovnica i još brojnijega vjerničkog puka iz Punta i iz župa gdje je pokojnik službovao.

Vlč. Alojzije kao pisac i publicist

Svi koji su poznavali vlč. Ragužina pitali su se odakle tom umirovljenom svećeniku toliki žar i energija za pisanje i izdavanje tolikih knjiga, u prosjeku gotovo svake umirovljeničke godine po jedna nova knjiga!? Pomni čitatelj njegovih knjiga, a one obiluju autobiografskim crticama samoga autora, može lako zaključiti da je kod Ragužina uvijek bila prisutna ta spisateljska crta te je i ranije, dok je još bio aktivan svećenik u pastoralu, povremeno pisao u raznim crkvenim novinama i časopisima (bakarska *Zvona* 1972., sarajevski časopis za duhovnost *Vrelo Života* /1982. – 1984./, *Glasnik sv. Josipa*). Okušao se i u dramskim tekstovima („Iliri i Rimljani na Susu”, 1962., „Pohod biskupa Bemba crkvi Sv. Andrije u Puntu 1565.”, „Drama o zidanju crkve Svetoga Dunata va puntarskom dijaletu va pet čini”, „Koludri va Baški, drama va čakavskom bašćanskom dijalektu” i dr.). Štoviše, u uvodu svoje pete knjige sam odgovara na pitanje odakle taj njegov žar za pisanjem: „Iz školskih klupa u Puntu, iz klasične gimnazije u Splitu, iz teološke škole u Zagrebu. A posebno osam godina sam župnikovao u Puntu i skoro 20 godina kao suradnik župnika u Puntu u miru, a zapravo u nemiru i radu. A bilježio sam i ono što sam saznao o Puntarima i Puntarkama kad sam vršio svoju svećeničku službu u Vinagori, Hrvatskom zagorju, 22 godine u Baški i 10 godina u Rabu. Bilježio sam rado i ono što sam

saznao o znamenitostima župe Baške kad sam tamo stanovao” (*Punat naš dragi zavičaj*, sv. V., str. 9).

„Uza sav rad nalazio sam uvijek vremena da kopam po arhivima i tražim podatke u pisanju povijesti župe Baške. (...) Pomno sam bilježio imena svećenika, župnika i kapelana pripadnika Ruralnog Kaptola i članova raznih Bratovština” (*Glasovita župa Baška*, sv. I., str. 10).

U Puntu je prepisao župnu knjigu godova pokojnika za svaki pojedini dan u godini u 20. stoljeću (*Punat naš dragi zavičaj*, sv. VI., str. 206-307). U toj istoj knjizi donosi cjelovitu presliku originalnog tiskanog talijanskog teksta rasprave između Punatara i Krčkog kaptola iz 18. stoljeća. Ragužin se potrudio i prevesti taj tekst na hrvatski jezik i objavio ga u prethodnoj knjizi istoga naslova. Uz ovaj vrijedni povijesni doprinos pomalo je bilo suviše izdavanje raznih edicija poštanskih maraka u boji, no to možemo shvatiti samo kao njegovu veliku ljubav prema filateliji.

Uz pohvale za svoj rad, Ragužin je zasigurno čuo i pokoju dobronamjernu kritiku te i na to s lakoćom u istom predgovoru odgovara: „Možda bi se dalo štogod ispraviti o onom što je ispisano i priopćeno. I također dodati. Slobodno je svakome to učiniti. Po svoj prilici potkrala se možda i koja moja lična pogreška. Ali se veli: ‘Tko radi taj i griješi, a tko ne radi ne može niti pogriješiti.’ Bit će i po koja štamparska greška. To može svatko lako popraviti” (*Punat naš dragi zavičaj*, sv. VI., str. 10).

Te osnovne vrijednosti Ragužinova rada istaknuo je i krčki biskup Župan u sprovednoj homiliji te naglasio da je pop Alojzije „i kao umirovljeni župnik bio vrlo aktivan, pomagao u pastvi i uvijek redovito dolazio na svećeničke sastanke na kojima je aktivno sudjelovao dajući svoj doprinos u diskusiji”. Uz pastoralni rad, kao umirovljenik, strastveno je istraživao i pisao. „Mnoge je stvari – rekao je Biskup na oproštaju – skupio i oteo zaboravu. Njegove knjige ne moraju imati neku literarnu vrijednost, ali su pisane s ljubavlju prema ljudima i rodnom kraju.” Naime, u trideset i dvije godine, koliko je proveo kao umirovljenik, napisao je i priredio trideset i četiri knjige koje ovdje navodimo prema godini izdanja i prema numeriranju samog autora:

1. *Punat 1., Krčki zbornik, svezak 23, Posebno izdanje 17, Krk 1991.*
2. *Punat 2., Krčki zbornik, svezak 24, Posebno izdanje 18, Krk 1991.*

3. *Lijepi Punat 1., Krčki zbornik, svezak 38, Posebno izdanje 32*, Krk 1997.
4. *Lijepi Punat 2., Krčki zbornik, svezak 39, Posebno izdanje 33*, Krk 1997.
5. *Punat, naš dragi zavičaj 1.*, Punat 1998.
6. *Punat, naš dragi zavičaj 2.*, Punat 1998.
7. *Glasovita župa Baška, svezak I*, Krk 1998.
8. *Glasovita župa Baška, svezak II*, Krk 1998.
9. *Stara pisma o Ocu Bartulu Pajaliću Redemptoristi iz Baške*, Zagreb 1998.
10. *Zidari crkve Svetoga Dunata pokraj Punta*, Punat 1999.
11. *Slavimo Bezgrešnu Svetom Krunicom*, Punat 2000.
12. *Bogorodica s izabranicima*, Punat 2000.
13. *O ekumenizmu*, Punat 2001.
14. *Život Jakova Maračića, sluge Božjega iz Punta, 1876. – 1944.*, Punat 2001.
15. *Život oca Bartula Pajalića, redovnika redemptoriste – umro na glasu svetosti 1791. – 1863.*, Punat 2001.
16. *Uspomene na Ilire u Puntu i u okolici Punta*, Punat 2002.
17. *Neke žalosne uspomene na talijansku okupaciju 1941. – 1943. prigodom 60. godišnjice*, Punat 2003.
18. *Kraljevstvo Jagančevo*, Punat 2003.
19. *Stotina Kristovih radnika iz Krčke dijeceze*, Punat 2003.
20. *Vidim nebo otvoreno*, Punat 2004.
21. *72 učenika Isusovih misionara Hrvata*, Punat 2005.
22. *300 crkvi i kapela na otoku Krku*, Punat 2005.
23. *Život dr. Josipa Srebrnića, Biskupa krčkog, I. dio*, Punat 2006.
24. *Vodič kroz Punat*, Punat 2006.
25. *Slavimo Bezgrešnu*, Punat 2007.
26. *Punat na Krku 1*, Krk 1991. (pretisak 2007.)
27. *Punat na Krku 2*, Krk 1991. (pretisak 2007.)
28. *Ukazanja Bezgrešne u Lurdu*, Zagreb 2008.
29. *Jedanaest vrsti redovnika u Krčkoj biskupiji (Rapskoj i Osorskoj)*, Punat 2008.
30. *Anton Karabaić, urednik novina „Naša Sloga“*, Punat 2009. (Zagreb?)
31. *Sićanja zi življenja*, Punat 2009. (Zagreb?)

32. *Uspomene*, Punat 2010.
33. *Hrvati Sveti, Blaženici, Sluge Božje*, Punat 2010.
34. *Punat u slikama*, Punat 2011. (postumno)

Na ovoj zadnjoj, postumno tiskanoj knjizi njegovi nećaci, rodbina i prijatelji na poleđini naslovnice su napisali: „Velečasni Alojzije Ragužin preminuo je u danima kad se dovršavala priprema ove knjige za tisak. Tiskanu knjigu, njegovo 33. (sic!) objavljeno djelo, posvećujemo uspomeni na njega.”

Za ovaj pozamašni spisateljski opus popa Alojzija Ragužina, pri čemu su se i sam autor i njegovi prijatelji zbunjivali u brojenju, posebno za njegove knjige o Puntu i s drugom krčkom tematikom, možemo reći ono što je prof. dr. sc. Petrica Novosel-Žic napisala u predgovoru Ragužinove prve knjige, da su one „zbirka autentičnih podataka iz arhiva, bilježenja usmene predaje, empirijskog istraživanja lokaliteta – trajne je vrijednosti te može biti ishodište za znanstvenu obradu i nadgradnju stručnjacima raznih profila /sociolozima, demogeografima, historičarima, geografima, etnolozima, historičarima umjetnosti i drugima/” (*Punat I*, str. 8).

Zato za sve ono što je vlč. Alojzije Ragužin kao svećenik utkao u život crkve u Krčkoj biskupiji i za plodan spisateljski rad neka mu je naša trajna zahvalnost i vječni spomen, a to ćemo potvrditi svaki put kad budemo uzimali u ruke i čitali njegove knjige koje je on s toliko mara pisao i predao svojim voljenim Puntarima i Krčanima.